

HELENA KNIFIĆ SCHAPS

IN MEMORIAM
IVAN KRAJAČ (1938. – 2024.)

Helena Knifić Schaps
Oboj 68
HR 10000 Zagreb
arhprojekt@inet.hr

UDK: 78::929Krajač,I.
929Krajač, I.
In memoriam
Ur: 2025-07-21

Sl. 1. Ivan Ivica Krajač (izvor: arhiv obitelji)

Brojni su primjeri ljudi koji nisu rođeni u nekoj sredini, a pripadali su joj osjećajem i karakterom. Takav je bio i Ivan Krajač, široj javnosti poznatiji kao Ivica Krajač, glazbenik, skladatelj, libretist, tekstopisac, prevoditelj, operni i kazališni redatelj te filmski i televizijski scenarist. Iako nije bio rođen u Senju, cijeloga se života deklarirao kao Senjanin, što je izjavio i u jednom od zadnjih intervjua¹.

---

¹ D. SILOBRČIĆ, Ivica Krajač: 'Sam sebe prisiljavam misliti da nisam više živ. Otišao sam tamo gdje i pripadam', *Jutarnji list*, 2021, URL: <https://www.jutarnji.hr/kultura/glazba/ivica-krajac-sam-sebe-prisiljavam-misliti-da-nisam-vise-ziv-otisao-sam-tamo-gdje-i-pripadam-15112505> (2025-07-10)

Ivan Krajač bio je potomak slavni senjskih patricijskih obitelji Hreljanović i Krajač, sin Rosande i dr. Vuka Krajača – Ganga. Rođen je 2. travnja 1938. godine u Beogradu, kao drugo dijete u obitelji (sestra Jelka, 1934.), u vrijeme dok im je otac bio sekretar u Ministarstvu prometa i pomorstva Kraljevine Jugoslavije. S Ivičine 3 godine obitelj se 1941. godine za trajno odselila u Zagreb, gdje su se djeca kasnije i školovala. Osnovnu je školu pohađao u Opatičkoj ulici (današnja Zvezdarnica), a u IV. muškoj gimnaziji (danas Muzej Mimara) maturirao je 1956. godine.

Cijelu se mladost bavio sportom. Po uzoru na oca bavio se mačevanjem (flore), a kasnije i gimnastikom. S 13,5 godina je, s klubom tadašnjeg imena Partizan, osvojio i prvenstvo Jugoslavije. Po želji oca odlazi u Haag na studij pomorstva, koji prekida, potom upisuje i medicinu, a kao životni poziv nameće se glazba. Tradicionalnoj patricijskoj obitelji, vrhunski internacionalno obrazovanih predstavnika, izbor takvog zanimanja nije bio prihvatljiv. Ipak, na cijelom prostoru bivše države Jugoslavije, u inozemstvu, a kasnije i u Republici Hrvatskoj, Ivica Krajač postao je poznat ponajprije kao osnivač, voditelj i pjevač slavnog Kvarteta 4M, potom i šansonjer i redatelj. Diplomirao je glazbeni odgoj na Pedagoškoj akademiji (1971.) te kazališnu režiju na Akademiji dramskih umjetnosti u Zagrebu u klasi Koste Spajića (1982.). U Operi zagrebačkog HNK se 1983. godine zaposlio kao operni redatelj. Osim u Zagrebu, najveća djela svjetske i domaće operne literature režirao je i u kazalištima u Splitu i Osijeku. Operete i mjuzikle postavljao je najviše u kazalištu Komedijska. Prevodio je djela s engleskog, njemačkog i ruskog jezika. Prema vlastitim riječima, u svom je stanu imao ogromnu biblioteku na ruskom, njemačkom, engleskom, francuskom, talijanskom i hrvatskom jeziku. U tom je stanu čuvao i grb obitelji Krajač iz 1635. godine.

Puno i često je nastupao i putovao, proputovao je cijeli svijet, a stalno mu je boravište bilo Zagreb. Sa suprugom Helgom Dubac, koju je upoznao u gimnastičkom klubu Partizan, imao je dvoje djece, kći Ivu i posinka Igora.

Glazbi se kao pozivu posvetio još 1950-ih godina. Bio je autor ili koautor antologijskih djela kao što su to rock-opere *Gubec beg* i *Grička vještica*, mjuzikala *Crna kraljica* i *Mirakul*, skladbi i tekstova bez kojih je glazbena i pop-kultura 20. stoljeća u Hrvatskoj i Jugoslaviji nezamisliva. Suradnje s Karlom Metikošem, Perom Gotovcem, Miljenkom Prohaskom, Borisom Papandopulom, Josipom Lisac, Vesnom Parun, Zvonimirom Golobom, Dragom Britvićem i nebrojenim drugima, urodile su ikoničkim djelima hrvatske glazbene, kazališne i operne produkcije te mjuzikla. Evidencija Hrvatskog društva skladatelja (Zaštita autorskih muzičkih prava) registrira danas 679 njegovih glazbenih djela. Režirao

Sl. 2. Obitelj Krajač u vrtu Krajačeve vile 1950-ih
(izvor: arhiv obitelji)

je 40-ak velikih opernih i dramskih predstava poznatih autora u svim hrvatskim kazalištima, pisao scenarije za film i televiziju. Bio je član najvažnijih strukovnih organizacija i udruženja, dobitnik 60-ak domaćih i svjetskih festivalskih nagrada te najviših strukovnih priznanja i nagrada u Republici Hrvatskoj, među ostalima i glazbene nagrade Porin za životno djelo 1995. godine (s Kvartetom 4M). Odličje Reda Danice hrvatske s likom Marka Marulića dodijeljeno mu je 1996. godine.

Jedno od zadnjih objavljenih Krajačevih djela je monografija *Testament* (izdavač Cantus, Zagreb, 2019.), neka vrsta začudnog humornoga glazbenog panoptikuma jer od humora Ivica nije odustajao ni u najtežim trenucima, dapače - jedna neprijeporno senjska osobina.

Osjećajem Senjanin, ljetovao je u svom gradu uza sve neprilike oko ostvarenja prava punog vlasništva nad jedinom nekretninom koja mu je pripala. Senju je posvetio nekoliko skladbi (*Balada o Senju, Čuvaj se senjske ruke, Dragi Senju grade, Hofiranje po senjsku, Starcu Senjaninu* i druge). Ostala je zabilježena i njegova inicijativa u sklopu Društva Senjana u Zagrebu (pismo Pavlu Tijanu 1993., Arhiv HAZU, *Zbirka Pavao Tijan*, kutija 108, sign. 71): "Ljudi od imena i prezimena i, što je još važnije, dobrog ukusa, znanja i ljubavi prema rodnom gradu", početkom 1990-ih su se ponudili oko osmišljavanja kvalitetnih novih

sadržaja za pojedine dijelove grada, za pomoć kod stručne rekonstrukcije zgrada, nove namjene povijesnih zdanja i drugo. Stoji i da je "osobno inicirao" pokretanje *Senjskih dana, kulturno-umjetničko-zabavno-športske manifestacije* u trajanju od 45 dana (1. srpnja – 15. kolovoza svake godine) s repertoarom koji bi obuhvaćao koncerte i recitale ozbiljne glazbe, poezije i literature, nastupe estradnih zvijezda, sportska natjecanja (npr. Senjska regata) i turnire, kazališne predstave (*Čuvaj se senjske ruke* na kuli Nehaj), do opera i opereta (*Masa i Drasa* I. Krmpotića) i drugih uprizorenja. Nudio je i pomoć u posredovanju prema institucijama kao izvoru novčane pomoći u Hrvatskoj i inozemstvu (Njemačka, Austrija, Italija), ali suradnja s gradom nije bila uspostavljena.

Pred kraj života boravio je u domu za starije u Zagrebu, uz brigu obitelji. Preminuo je 7. studenog 2024. godine, a sahranjen je na zagrebačkom groblju Mirogoj. Ostavio je dovršena i nedovršena djela, naročito ona opernog i operetnog repertoara (*Kraljica Katarina Kosača Kotromanić, Va pensiero* kao posvetu Giuseppeu Verdiju, *Okovani Amadeus* o životu Dražena Petrovića, mjuzikl o životu Marilyn Monroe i drugo).

Otišao je, kako je prigodno objavljeno, "jedan od idola prvih poslijeratnih *baby boomera*", "čovjek koji je napisao sve", Senjanin iz čijeg je pera, između ostalog, potekla i neslužbena himna grada pod Marjanom *Nima Splita do Splita*.

Iako bi za Senjane značaj i djelo dr. Vuka Krajača trebalo stajati na vrhu obiteljskog stabla, povijest i talent su htjeli drugačije. Danas je vjerojatno najtočnija percepcija Vuka Krajača kao oca svojeg velikog sina Ivana Ivice Krajača. Toliki je trag, utjecaj i trajnu prisutnost ostavio u kulturi i medijima Hrvatske i najšire regije.

Literatura

I. Internetski izvori

Dobroslav SILOBRČIĆ, Ivica Krajač: 'Sam sebe prisiljavam misliti da nisam više živ. Otišao sam tamo gdje i pripadam', Jutarnji list, 2021, URL: <https://www.jutarnji.hr/kultura/glazba/ivica-krajac-sam-sebe-prisiljavam-misliti-da-nisam-vise-ziv-otisao-sam-tamo-gdje-i-pripadam-15112505> (2025-07-10)

II. Ostali izvori

Arhiv obitelji Krajač